
OPSCRIFT

Vergadering van 16 oktober 2017

Nummer: 2017_MV_00399

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Anne Schiettekatte: Veilig en gezond uitgaan in Gent

Raadslid(-leden):

Anne Schiettekatte - sp.a

Bevoegd:

Daniel Termont

OMSCHRIJVING VAN DE VRAAG

Toelichting:

In een stad als Gent gaat de jeugd graag uit, dat moet kunnen en dat vinden we goed. We willen dat de jeugd naast hun studie of werk op een gezonde en veilige manier kan uitgaan in de stad. Zo beleven ze een leuke jeugd, met veel ontmoeting, cultuur, feesten enz.....

Maar we willen uiteraard ook dat de ouders van onze jongeren gerust kunnen zijn. Uitgaan moet veilig en gezond kunnen gebeuren.

Vraag:

Wat onderneemt de stad om de jongeren veilig en gezond te laten uitgaan in onze stad?

En meer specifiek, wat onderneemt de stad en de politie om van de Overpoort een veilige uitgangsplek te maken?

ANTWOORD

16 oktober 2017

Wat betreft uw vragen m.b.t. de inspanningen van de Politie en de Stadsdiensten om van de Overpoort een veilige uitgaansbuurt te maken, kan ik het volgende zeggen.

De Politie beschrijft de situatie "Overpoort" als volgt: de Overpoort is dé uitgaansbuurt bij uitstek geworden binnen de stad Gent. Dat wil zeggen: de buurt waar niet alleen studenten feest vieren, maar waar ook anderen naar afzakken, waaronder helaas ook soms personen met criminele intenties. De studenten zijn vooral verantwoordelijk voor kleine overlastproblemen zoals wildplassen, vandalisme en dronkenschap. Kleine problemen, maar die wij wél serieus nemen. Studenten zijn ook regelmatig slachtoffer van slagen, diefstal en zedenfeiten. Wat drugs betreft zijn er politionele gegevens die erop wijzen dat bepaalde handelszaken mogelijk een aantrekkingspool geworden zijn voor de aankoop en gebruik van hard drugs. Ook daardoor is er meer en meer een mengeling van studenten en een publiek met minder goede bedoelingen.

Wat verkeersveiligheid betreft is het overduidelijk en verontrustend dat vele chauffeurs 's morgens onder invloed van alcohol het stuur nemen en zich mengen in het ochtendverkeer met vele kwetsbare weggebruikers op weg naar school en naar het werk. Tijdens de 6 verkeersacties in 2016, met focus op de Overpoort, waren er 26 positieve vaststellingen. In 2017 waren er tot nog toe zelfs al 50 positieve vaststellingen.

De aanpak van de ganse Overpoortproblematiek vergt altijd maar meer en meer politiecapaciteit. De capaciteit voor de acties op de uitgangsavonden steeg in het academiejaar 2016-2017 van 8.180 uren naar 8.662 uren, aangevuld met capaciteit voor de horeca-acties, de portier controles en de activiteiten van de buurtinspecteur. Per kalenderjaar komt dit overeen met de inzet voor de Overpoortaanpak van ruim 7 FTE's.

Het is ook bijna onmogelijk om nog meer politie in te zetten omdat door de vele nachtdiensten in de Overpoort de medewerkers enerzijds het totaal aantal nachtprestaties op jaarbasis overschrijden, en bijkomend per gepresteerde nacht twee dagen niet beschikbaar zijn voor hun gewone politiewerk.

Tot slot is het ook voor de politiemedewerkers een niet evidente opdracht met veel tussenkomsten en bijhorende risico's, in het kalenderjaar 2017 gaven 12 medewerkers aan dat ze gekwetst werden tijdens opdrachten in de Overpoort.

De problematiek van de Overpoort maakt deel uit van het Zonaal Veiligheidsplan. Dit betekent dat er een politioneel actieplan is en dat er een evaluatie en bijsturing is. Het beleid en dus de doelstelling van dit project is als volgt te omschrijven: *'Wij willen de overlast in de Overpoortbuurt beheersbaar houden. De Overpoort moet een aangename en veilige uitgaansbuurt zijn met*

minimale overlast voor de omgeving. Daarbij streven wij naar een integrale en geïntegreerde aanpak waarbij alle partijen hun verantwoordelijkheid opnemen.'

Cijfermatig ziet de Politie een kleine daling van de geregistreerde criminaliteit met vooral een belangrijke daling van slagen en verwondingen en eigendomsdelicten en een verontrustende stijging van de drugsdelicten.

Een aantal zaken werden al gerealiseerd: de grote inzet van de Politie die ik net vermeldde, de aankoop van camera's door de Politie, die inmiddels operationeel zijn, en het glasverbod op straat. Maar er is bijvoorbeeld nog geen bereidheid van de cafés om helemaal niet meer in glas te schenken. En ondanks de vele inspanningen blijft de problematiek belangrijk, en noodzaakt ze een betere integrale aanpak. Ik kom daar verder in mijn antwoord op terug.

Wat de criminaliteits- en overlastcijfers in de academiejaren 2015–2016 (21 september 2015 tot 24 september 2016) en 2016-2017 (26 september 2016 tot 22 september 2017) betreft zijn volgende gegevens ter beschikking.

In het academiejaar 2016-2017 is er in vergelijking met het voorgaande academiejaar een daling van de criminaliteitscijfers met 46 registraties of –4%.

	2015-2016	2016-2017	vgl.	% vgl.
Misdrijven				
Omschrijving Overpoort	1038	992	-46	-4 %

Die feiten vinden vooral plaats in bepaalde maanden, op bepaalde dagen en 's nachts.

De verdeling naar maand toont overduidelijk dat de maanden waarin er van examens of examen-voorbereiding nog geen sprake is, met kop en schouders boven de andere maanden uitsteken. In de eerste plaats de maand oktober, gevolgd door maart, november en tenslotte februari. Juli en augustus zijn de kalmste maanden, gevolgd door mei (blokperiode), januari (examenperiode) en december (ook een blokperiode).

Er zijn alvast indicaties dat de sterke politieaanwezigheid in combinatie met de camera's een positief effect gehad hebben op een aantal belangrijke fenomenen.

Voor de periode 1 januari 2017–31 mei 2017 werd er bij 44 meldingen een beeld van een dader vastgelegd op de camera en bij 23 meldingen werd de dader gevat dankzij de aansturing met de camera's. In 35 gevallen ging het om een vechtpartij of begin van een vechtpartij.

De cijfers voor diefstallen en afpersing, waaronder gauwdiefstallen, dalen met 63 feiten of -13%. Ook de misdrijven tegen de lichamelijke integriteit (slagen en verwondingen) dalen met 29 feiten of -16%.

<u>Omschrijving Overpoort</u>	<u>2015-2016</u>	<u>2016-2017</u>	<u>Vgl.</u>	<u>% v</u>
DIEFSTAL EN AFPERSING	494	431	-63	-13
MISDR.TEGEN DE LICHAME-LIJKE INTEGRITEIT	198	169	-29	-16
DRUGS	95	145	+50	+53
DRONKENSCHAP EN ALCOHOL	91	85	-6	-7
BESCHADIGING VAN EIGEN-DOM	49	60	+11	+22

De drugsdelicten echter nemen fiks toe met 50 feiten of 53 %, gevolgd in mindere mate door de beschadigingen van eigendom (vandalisme) met 11 feiten of +22%.

Wat de drugs betreft is het vooral verontrustend en aantoonbaar dat de handel problematisch wordt. De gevolgen hiervan zijn niet enkel in de cijfers zichtbaar maar ook in de sfeer die er soms is door aanwezigheid en activiteiten van dealers in de omgeving.

<u>Omschrijving Overpoort</u>	<u>2015-2016</u>	<u>2016-2017</u>	<u>Vgl.</u>	<u>% vgl.</u>
DRUGS	95	145	50	53 %
1 BEZIT	90	130	40	44 %
2 GEBRUIK	1	4	3	300 %
3 IN- EN UITVOER	0	0	0	
4 HANDEL	3	11	8	267 %
5 ANDERE	1	0	-1	-100 %
6 FABRICATIE	0	0	0	

Wat de GAS-registraties betreft is er de spijtige vaststelling dat het positief effect van de eerste jaren teniet gedaan is. De omschrijving Overpoort laat een toename met 99 GAS-registraties optekenen of +23 % met vooral het wildplassen als belangrijkste stijging (van 440 naar 539).

	2015-2016	2016-2017	Vgl.	% vgl.
GAS				

Omschrijving	440	539	+99	+23 %
Overpoort				

GAS-registraties betreffende glasverbod gaan van 42 naar 44 vaststellingen en uit debriefingsverslagen blijkt dat de problematiek van glas groter is dan wat de cijfers laten vermoeden maar dat de aanwezige politiemensen door de talrijke tussenkomsten niet altijd kunnen verbaliseren.

Waarom nu die grote actie in de nacht van woensdag 11 oktober op 12 oktober?

Op basis van de evaluatie van 2016 heeft de korpschef aangegeven dat er door de politie nog gericht diende opgetreden te worden om een veilige uitgaansbuurt te kunnen creëren. Met de korpschef heb ik besproken dat wij naast de standaardinzet ook grotere acties gingen doen, en de bestuurlijke aanpak van een aantal handelszaken gingen versterken na overleg met het Parket. Maar dus: altijd met de veiligheid van de studenten als hoogste doel, en met communicatie met de sleutelspelers. Daar kom ik zo meteen ook op terug.

Er werd mij dus toelating gevraagd om ook grote acties te doen waarbij de Politie af en toe een (zoals ze dat zelf noemt) "totaal veilige feestruimte" wil creëren. Zo een grote actie kan je vergelijken met het concept van de campagne "Eén dag niet" rond woninginbraken, of een 'flitsmarathon', waarbij de Politie alvast op één moment de ideale veiligheidssituatie wil bereiken.

De keuze voor oktober is evident, aangezien er dan de meeste feiten plaatsvinden.

De aard van de actie heeft de korpsleiding vooraf bevestigd naar alle betrokken medewerkers, en staat zwart op wit in het Operatieorder van de leidinggevende officier. Daarin stelt die: "Ik vind het bijzonder belangrijk dat de student die naar de Overpoortstraat komt om te feesten daar ook de mogelijkheid toe krijgt. Om die reden vraag ik elke politiemann of -vrouw om de principes van gemeenschapsgerichte politiezorg zorgvuldig toe te passen. De 'brave' student die wil uitgaan in de Overpoortstraat is niet de persoon die wij viseren. Wij richten onze pijlen op mensen met minder goede bedoelingen: verkoop van drugs, confrontatie zoeken, politie uitdagen, buitensporige dronkenschap, vandalisme, wildplassen, enzovoort." Einde citaat.

Wat is er niet goed verlopen betreffende communicatie en samenwerking?

Ten eerste: de tijdelijke bestuurlijke sluiting van de zaak Decadance heeft de communicatie tussen onder andere de Politie en de cafébazen bemoeilijkt en verstoord.

Het is wel een eigenaardige vaststelling dat de woordvoerder van de horeca eerst aangeeft totaal tegen de actie te zijn omdat die de Overpoort zou 'criminaliseren', maar dan tijdens de nacht van de actie voor de pers verklaart dat hij eigenlijk permanent dergelijke acties wenst.

De communicatie net voor de grote actie was een initiatief van de korpschef zelf, om enerzijds de studenten niet voor een verrassing te plaatsen over de aanpak (met onder andere de 'way in' en 'way out', en de vraag tot bereidwillige medewerking); en om anderzijds al een preventief effect

te hebben op het resultaat, in het bijzonder dus: één nacht een “totaal veilige feestruimte” creëren.

Wat is de evaluatie van de actie?

De Politie en ik zijn zeer tevreden over de actie. Zij is er effectief in geslaagd om een totaal veilige feestruimte te realiseren met een super goede en gezellige sfeer, en een goede verstandhouding tussen Politie en studenten.

Er werden geen studenten slachtoffer van feiten, dat is natuurlijk heel goed nieuws.

Er werden wel enkele Gas-boetes uitgedeeld: 21 voor wildplassen, 32 in het kader van het glasverbod. 123 personen werden gecontroleerd; er vonden 105 veiligheidsfouilles plaats en 13 gerechtelijke fouilleer. 5 mensen werden bestuurlijk aangehouden omwille van openbare dronkenschap; 2 voor het verstoren van de openbare orde, en 1 voor drugsgebruik.

Er werd 1 persoon aangetroffen met een verboden wapen, en 2 verdachten met inbrekersmateriaal.

Aansluitend heeft de Politie ook nog een alcoholcontrole gedaan. Opvallend was dat er veel studenten met de fiets afgezakt waren naar de buurt, in tegenstelling tot bij andere controlemomenten. Er werden 287 mensen gecontroleerd. Er bliezen 2 personen "P" (inhouding rijbewijs 6u) en 2 personen "A" (inhouding rijbewijs 3u).

Enkele zeer succesvolle acties dus. Maar ik streef er uiteraard naar om de Overpoortstraat goed te ‘beheren’, tussen aanhalingstekens, in overleg met alle betrokkenen.

Daarom had ik dan afgelopen vrijdag een overleg met een delegatie van vzw De Gentse Tappers en met de voorzitter van Horeca Vlaanderen, om de actie te duiden en het politioneel veiligheidsbeleid toe te lichten.

Hierop waren tevens de korpschef en een aantal medewerkers aanwezig, zoals de horecacoach, de drugcoördinator en twee van mijn kabinetsmedewerkers.

De uitbaters gaven aan tevreden te zijn over de acties en de politionele aanpak. Zij vragen wel uitdrukkelijk om een sterkere coördinatie en engagement van alle partners in de geplande integrale aanpak.

Ik heb gezegd dat wij daar verder werk van zullen maken.

Hoe moet het nu verder?

De Politie meent dat zij enerzijds haar inspanningen moet volhouden met acties in uniform en in burger, en met dezelfde ingesteldheid. Anderzijds moeten wij met alle partners de bakens uitzetten voor een structurele verbetering. Dit vraagt een sterker overleg, een sterker engagement en de inzet van alle diensten en partners.

Binnen de Stad is er wel degelijk een aanzet gegeven tot een groot en structureel debat over de Overpoort. Het is daar, voor sommigen, misschien wat te lang stil rond gebleven, maar dan komt omdat wij er voor kiezen om dat traject grondig te doen, mét externe begeleiding.

Het gaat immers over een toekomstvisie voor de lange termijn, dan ga je niet over één nacht ijs.

De externe begeleiding bereikt binnenkort de fase van gunning.

Wij gaan dus heel binnenkort allemaal samen aan de slag.

Voor wat het alcohol- en drugbeleid betreft in het bijzonder dus jongeren gezond laten uitgaan, kan ik meegeven dat wij vanuit de Stad Gent proberen om uitbaters van Gentse uitgaansgelegenheden en organisatoren van diverse evenementen te stimuleren om zelf een alcohol- en drugbeleid uit te werken. De focus ligt hierbij op preventie, het informeren van uitgaanders en het nemen van maatregelen die de gezondheidsrisico's van alcohol- en druggebruik kunnen verminderen. De gezondheid van de uitgaander staat met andere woorden altijd centraal.

Een drugsvrij uitgaansleven is wellicht een utopie – wij moeten realistisch zijn, niet naïef. Maar wij streven er wel naar om druggebruik zoveel mogelijk te voorkomen en, als er dan toch gebruikt wordt, de negatieve gevolgen zo vroeg mogelijk en zo efficiënt mogelijk aan te pakken.

Voor alle duidelijkheid het gaat niet enkel over illegaal druggebruik, ook overmatig alcoholgebruik in het uitgaansleven zorgt voor heel wat problemen. Heel dikwijls gaat dit namelijk gepaard met agressie en overlast, maar zeker ook voor de gezondheid van jongeren houdt het risico's in.

Vanuit dit uitgangspunt werken de stadsdiensten met diverse preventiecampagnes in het uitgaansleven. Sommige van die campagnes zijn uitgewerkt door de VAD (het Vlaams Expertisecentrum Drugs en Alcohol), sommige worden of werden door de Stad zelf uitgewerkt. De campagnes die het meeste effect hebben op jongeren zijn die met een niet-moraliserende boodschap, waarin de taal van de jongeren wordt gebruikt, die aansluit bij hun leefwereld en die preventieve informatie geeft met een kwinkslag of een ludiek uitgangspunt.

Ik geef u 2 voorbeelden:

- De succesvolle campagne 'Ken je maat' van verleden jaar, die studenten aanspoorde om voor elkaar te zorgen tijdens het uitgaan en overmatig alcoholgebruik te vermijden. De kernboodschap is: ondersteun je vrienden, laat ze bijvoorbeeld niet alleen dronken naar huis gaan en draag zorg voor elkaar.

Die boodschap werd op een ludieke, niet belerende manier gebracht, waarbij de uitdrukking 'Ken je Maat' uiteraard een dubbele betekenis heeft. Deze campagne en de boodschap werd ruim verspreid én besproken in het Gentse studentenmilieu.

- En dan was er ook de campagne 'Zorg voor elkaar', specifiek voor de zogenaamde '100 dagen'-festiviteiten in Gent. Via ludieke boodschappen en beelden lieten we de scholieren weten dat iedereen welkom is om te feesten in Gent, maar dan wel met respect voor elkaar én voor de omgeving.

Wij werken niet alleen met communicatie in onze preventiecampagnes. Ik geef hierbij nog 3 andere initiatieven die werken aan de gezondheid en veiligheid van uitgaanders in het Gentse, en dikwijls specifiek naar jongeren.

- De Stad Gent werkt bijvoorbeeld actief samen rond het 'Quality Nights Charter'. Het concept Quality Nights zorgt ervoor dat uitbaters en organisatoren een aantal services aanbieden zoals gratis water, informatie over middelengebruik, alcoholtests, getraind personeel, oordoppen, condoms of informatie over veilig vervoer.

Op deze manier wordt er een basiskwaliteit gegarandeerd en worden gezondheidsrisico's beperkt. Onder anderen de Vooruit, Nasty Mondays en Club 69 werken hieraan mee.

- Voor sommige specifieke feesten met iets meer risico (zoals hardcore techno fuiven en dergelijke) kunnen wij beroep doen op Safe 'n Sound, die medewerkers inzetten tijdens die feestjes en die de nodige preventieboodschappen rechtstreeks kunnen bespreken met uitgaanders. Centraal staat hier meestal veilig en onveilig middelengebruik én gezondheidsrisico's.

- Tot slot: wij organiseren in Gent geregeld opleidingen betreffende het thema veilig en gezond uitgaan waarbij horecapersoneel op maat kan worden getraind om beter met een aantal vervelende situaties in het uitgaansleven om te gaan. Twee belangrijke thema's zijn conflicthantering en Eerste Hulp bij Drugs-incidenten in het uitgaansleven. Al verschillende clubs in Gent hebben hieraan deelgenomen, maar wij hebben dit ook bijvoorbeeld georganiseerd voor een aantal studentencafés.

Wat betreft het dossier Decadance toch nog het volgende.

Al heel wat jaren werken wij, zoals ik net toelichtte, zeer constructief samen met een heel groot deel van het Gentse nachtleven over dit thema.

De Stad Gent voert een integrale aanpak met veel aandacht voor preventie, harm reduction en hulpverlening. Maar ook repressie, als het echt niet anders kan, heeft hierin zijn plaats.

Het is in eerste instantie het Parket dat de richtlijnen geeft voor een strafrechtelijke aanpak. In december 2016 maakte ik bijkomende afspraken met het Parket, waardoor politionele informatie over druggerelateerde feiten niet langer uitsluitend gerechtelijk gebruikt kan worden, maar ook bestuurlijk. Dat laat mij toe om op basis van artikel 9bis van de drugs wet, indien nodig, bestuurlijke handhavingsmaatregelen op te leggen, waarbij de tijdelijke sluiting van een horecazaak tot de mogelijkheden behoort.

Laat duidelijk zijn: ik beschouw dit als een uitzonderlijke maatregel die slechts overwogen wordt bij voldoende zwaarwichtige feiten, gekoppeld aan een onvoldoende bereidheid vanwege uitbaters om zelf nuttige maatregelen te nemen. Alvorens enige maatregel op te leggen worden betrokken uitbaters overigens steeds uitgenodigd hun middelen van verdediging kenbaar te maken.

En, opdat daarover geen enkel misverstand kan zijn: ALTIJD staat dus de gezondheid en de veiligheid van uitgaanders centraal, niet alleen voor jongeren trouwens, maar voor iedereen. Maar als het specifiek over jongeren gaat, dan wil ik vooral dat we er allemaal samen voor zorgen dat ouders zich geen zorgen hoeven te maken.

Tot slot wil ik stellen dat we al meer dan 15 jaar zeer constructief samenwerken met een heel groot deel van het Gentse nachtleven betreffende dit thema. De Stad Gent voert m.a.w. een integrale aanpak met veel aandacht voor preventie, harm reduction en hulpverlening.
